

Lag

om ändring av lagen om avbytar-service för lantbruksföretagare

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i lagen om avbytar-service för lantbruksföretagare (1231/1996) 7 e §, 7 g, 7 h, 8 a och 16 §, av dem 7 e § sådan den lyder i lagarna 1135/2001, 1161/2010 och 710/2012, 7 g § sådan den lyder i lag 458/2004, 7 h § sådan den lyder i lag 1135/2001 och 8 a samt 16 § sådana de lyder i lag 1161/2010,

ändras 1—5, 7, 7 a—7 d, 7 f, 8, 9, 14, 16 a, 16 b, 18, 24—27, 27 a, 27 b, 28—30, 30 a, 35, 40 a, 45 och 47 a §, av dem 1 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 1135/2001, 2—4, 7 b, 7 c, 8, 16 a, 28—30, 40 a och 47 a § sådana de lyder i lag 1161/2010, 5 § sådan den lyder i lagarna 1135/2001 och 458/2004, 7, 7 a, 7 d, 25, 27 b och 30 a § sådana de lyder i lag 1135/2001, 7 f § sådan den lyder i lagarna 1135/2001, 1100/2007 och 1455/2007, 9 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 1289/2006, 14 och 24 § sådana de lyder delvis ändrade i lag 1161/2010, 16 b § sådan den lyder i lagarna 1161/2010 och 710/2012, 26 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 629/2003, 27 § sådan den lyder i lag 710/2012, 27 a § sådan den lyder i lagarna 1135/2001 och 1289/2006, 35 § sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 1263/2009, 1161/2010 och 710/2012 samt 45 § sådan den lyder i lag 1289/2006, och

fogas till lagen nya 7 i, 8 b, 8 c, 11 a, 23 a, 26 a, 28 a, 44 b, 45 a, 45 b och 47 b § som följer:

1 §

Lagens syfte

Syftet med avbytar-service för lantbruksföretagare är att stödja lantbruksföretagares möjligheter att utöva sin rätt till social trygghet samt att stödja lantbrukföretagares arbetsmotivation och möjligheter till ett längre arbetsliv.

Avbytar-service för lantbruksföretagare är avbyttartjänst under semester, vikariehjälp och avgiftsbelagd avbyttarhjälp.

För en lantbruksföretagare ordnas avbytar-service enligt hans eller hennes val genom att

- 1) anvisa lantbruksföretagaren en lantbruksavbyttare, eller
- 2) betala ersättning till en serviceproducent för kostnader som uppstår på grund av avbyttar-service som lantbruksföretagaren själv skaffar.

2 §

Definitioner

I denna lag avses med

1) *husdjur* nötkreatur, hästar, svin, getter, får, djur som är fjäderfä och pälsdjur, beträffande vilka produktionen beskattas enligt inkomstskattelagen för gårdsbruk (543/1967),

2) *lantbruksföretag* företag som bedriver husdjursproduktion som en självständig ekonomisk enhet.

3 §

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på en lantbruksföretagare

1) som varit skyldig att teckna en försäkring som avses i 10 § i lagen om pension för lantbruksföretagare (1280/2006) och har försäkringen för sitt lantbruksföretag i kraft,

2) vars lantbruksföretag bedriver husdjursproduktion som omfattar minst sex husdjursenheter vid tidpunkten för avbyttarservicen,

3) som inte får full invalidpension som beviljats tills vidare eller rehabiliteringsstöd som motsvarar full invalidpension enligt någon av de lagar som nämns i 3 § i lagen om pension för arbetstagare (395/2006) eller olycksfallspension som avses i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar (459/2015) eller lagen om lantbruksföretagares olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar (873/2015), och som har beviljats på grund av att arbetsförmågan är nedsatt med minst 60 procent, eller motsvarande ersättning enligt trafikförsäkringslagen (279/1959),

4) vars lantbruksföretag är ett sådant mikroföretag eller litet eller medelstort företag som avses i kommissionens förordning (EU) nr 702/2014 genom vilken vissa kategorier av stöd inom jordbruks- och skogsbrukssektorn och i landsbygdsområden förklaras förenliga med den inre marknaden enligt artiklarna 107 och 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, nedan *gruppundantagsförordningen för jordbrukssektorn*,

5) vars lantbruksföretag inte är ett i gruppundantagsförordningen för jordbrukssektorn avsett företag i svårigheter, och

6) vars lantbruksföretag inte är föremål för ett återbetalningskrav till följd av ett kommissionsbeslut om att ett stöd är olagligt och oförenligt med den inre marknaden eller, om lantbruksföretaget varit föremål för ett återbetalningskrav, krävs det att fordran är betald.

Trots vad som föreskrivs i 1 mom. 1 punkten tillämpas lagen också på en lantbruksföretagare som är en i 3 § 1 punkten i lagen om pension för lantbruksföretagare avsedd person som i fråga om andra villkor än åldern uppfyller villkoren för försäkring enligt 1 mom. 1 punkten.

En husdjursenhet som avses i 1 mom. 2 punkten bestäms för olika djurarter på grundval av den arbetsmängd som skötseln av husdjuren inom respektive djurart ger upphov till. Närmare bestämmelser om hur husdjursenheterna bestäms utfärdas genom förordning av statsrådet.

4 §

Rätt till semester

Rätt till semester har en lantbruksföretagare med uppgiften som huvudsyssla. Som lantbruksföretagare med uppgiften som huvudsyssla anses en lantbruksföretagare vars arbetsinsats vid tidpunkten för avbyttartjänsten och under de sex månader som föregått den har bestått av bedrivande av lantbruk i minst samma utsträckning som av arbete utanför lantbruksföretaget. En lantbruksföretagare anses dock inte ha uppgiften som huvudsyssla om han eller hon vid tidpunkten för avbyttartjänsten betalas arbetslöshetsförmån enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002) eller om företagaren inte betalas sådan förmån på grund av att tid utan ersättning enligt 1 kap. 5 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa pågår. Närmare bestämmelser om vad som anses vara huvudsyssla utfärdas genom förordning av statsrådet.

Trots vad som föreskrivs i 1 mom. har en lantbruksföretagare inte rätt till semester under det kalenderår då företagarens skyldighet att uppta i 3 § 1 mom. 1 punkten avsedd försäkring börjar, med undantag för den semesterrätt som lantbruksföretagare i samma lantbruksföretag inte har utnyttjat under kalenderåret i fråga.

5 §

Rätt till vikariehjälp

Rätt till vikariehjälp har en lantbruksföretagare som då behovet av vikariehjälp börjar med en betydande arbetsinsats sörjt och svarat för de nödvändiga dagliga arbetena för skötsel av husdjuren i lantbruksföretaget, och som av en i 7 eller 7 a—7 f § avsedd tillfällig orsak inte

har möjlighet att utan vikariehjälp sköta den uppgiftsandel som avses i 8 §. Då behovet av vikariehjälp uppskattas beaktas förhållandena i lantbruksföretaget i sin helhet samt möjligheterna att genom interna arrangemang inom företaget sköta göromålen.

2 kap.

Rätt till avbytarservice

7 §

Vikariehjälp på grund av arbetsförmåga

En till vikariehjälp berättigad lantbruksföretagare har rätt att få vikariehjälp för högst 20 dagar under ett kalenderår på grund av arbetsförmåga till följd av sjukdom eller olycksfall. Arbetsförmågan ska visas med intyg av en läkare, sjukskötare eller hälsovårdare till den del antalet vikariehjälpdagar per kalenderår överskrider sju dagar.

Dessutom har en till vikariehjälp berättigad lantbruksföretagare rätt att få vikariehjälp för den tid

1) för vilken lantbruksföretagaren beviljas dagpenning enligt lagen om ersättning till lantbruksföretagare för självrisktiden enligt sjukförsäkringslagen (118/1991),

2) för vilken lantbruksföretagaren beviljas sjukdagpenning enligt sjukförsäkringslagen (1224/2004), dock inte partiell sjukdagpenning,

3) för vilken lantbruksföretagaren beviljas full dagpenning enligt lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar eller lagen om lantbruksföretagares olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar eller motsvarande ersättning enligt trafikförsäkringslagen, dock för högst ett år från trafikskadan,

4) under vilken lantbruksföretagarens ansökan om invalidpension enligt någon av de lagar som nämns i 3 § i lagen om pension för arbetstagare är anhängig, om ansökan har gjorts under den tid som avses i 2 eller 3 punkten.

I de fall som avses i 2 mom. 4 punkten upphör lantbruksföretagarens rätt till vikariehjälp när lantbruksföretagaren får besked om ett beslut på sin ansökan om invalidpension.

Trots vad som föreskrivs i 3 mom. fortsätter lantbruksföretagarens rätt till vikariehjälp, om ansökan om invalidpension upphör att vara anhängig för att rehabiliteringsstöd beviljas. Förutsättningen för detta är att det bedöms att lantbruksföretagaren senare sannolikt förmår fortsätta arbeta i de uppgifter för vilka vikariehjälp senast har lämnats. För meddelande av beslut om vikariehjälp ger Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt ett utlåtande till den i 10 § avsedda lokala enheten om huruvida det är sannolikt att lantbruksföretagaren senare förmår fortsätta sitt arbete så som avses ovan. Utlåtandet är bindande för den lokala enheten när den beslutar om lantbruksföretagarens rätt till vikariehjälp. Rätten till vikariehjälp på grundval av rehabiliteringsstöd kan fortgå så länge som rehabiliteringsstöd beviljas, dock högst tre år från pensionsfallet. Därefter kan lantbruksföretagaren inte på två år få vikariehjälp på grundval av rehabiliteringsstöd. Så länge rehabiliteringsstödet pågår har lantbruksföretagaren inte rätt att få vikariehjälp med stöd av 1 eller 2 mom.

En lantbruksföretagare har rätt att få vikariehjälp enligt 4 mom. också om lantbruksföretagaren har sökt ändring i ett beslut som avses i 3 mom. genom vilket han eller hon inte har beviljats invalidpension eller rehabiliteringsstöd, förutsatt att ändringssökandet leder till att rehabiliteringsstöd beviljas. Rätten till vikariehjälp uppkommer tidigast när lantbruksföretagaren får kännedom om beslutet om beviljande av rehabiliteringsstöd.

I de fall som avses i 4 och 5 mom. har även en sådan lantbruksföretagare rätt till vikariehjälp som inte uppfyller förutsättningarna enligt 3 § 1 mom. 1 eller 3 punkten.

Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt får oberoende av sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter delge den i 10 § avsedda lokala enheten ett

beslut om invalidpension, om det framgår att lantbruksföretagaren har fått vikariehjälp på grund av arbetsförmåga.

7 a §

Vikariehjälp på grund av rehabilitering och verksamhet som avser att bevara arbetsförmågan

En till vikariehjälp berättigad lantbruksföretagare har rätt att få vikariehjälp

1) på grund av medicinsk rehabilitering, för högst den tid som rehabiliteringen enligt läkarordination eller lag varar,

2) för att kunna delta i av företagshälsovården planerad verksamhet enligt lagen om företagshälsovård (1383/2001) och god företagshälsovårdspraxis som avser att bevara arbetsförmågan, för högst den tid som den handledda verksamheten varar.

Trots vad som föreskrivs i 1 mom. bestäms lantbruksföretagarens rätt till vikariehjälp enligt 7 § under den tid som han eller hon är arbetsförmögen.

7 b §

Vikariehjälp på grund av vård av sjukt barn

En till vikariehjälp berättigad lantbruksföretagare har rätt att få vikariehjälp

1) för att vårda eller ordna vård för ett barn under 10 år som stadigvarande bor i lantbruksföretagarens hushåll och som plötsligt insjuknat, för högst sju dagar per sjukdomsperiod,

2) för deltagande i vård eller rehabilitering av ett sjukt eller handikappat barn, för högst den tid lantbruksföretagaren betalas specialvårdspenning enligt sjukförsäkringslagen.

Rätt till vikariehjälp på den grund som avses i 1 mom. 1 punkten har också en förälder som är verksam som till vikariehjälp berättigad lantbruksföretagare och som inte bor i samma hushåll som barnet. Vikariehjälp med stöd av 1 mom. 1 punkten ordnas för endast en till vikariehjälp berättigad person åt gången.

7 c §

Vikariehjälp på grund av graviditet, förlossning och vård av barn och adoptivbarn

En till vikariehjälp berättigad lantbruksföretagare har rätt att få vikariehjälp

1) på grund av graviditet och förlossning och för att vårda barn, för högst den tid lantbruksföretagaren betalas särskild moderskaps-, moderskaps-, faderskaps- eller föräldrapenning enligt sjukförsäkringslagen,

2) för att vårda adoptivbarn, för högst den tid som lantbruksföretagaren får föräldra- eller faderskapspenning för adoptivföräldrar enligt sjukförsäkringslagen.

7 d §

Vikariehjälp på grund av vård av barn under tre år

En till semester och vikariehjälp berättigad lantbruksföretagare har rätt att få vikariehjälp på grund av vård i hemmet av barn under tre år efter föräldrapenningsperioden enligt sjukförsäkringslagen, för högst 100 dagar om året per barn och dess båda föräldrar. Detta förutsätter att det betalas stöd för hemvård av barnet enligt lagen om stöd för hemvård och privat vård av barn (1128/1996). Den maximala vikariehjälp kan fördelas mellan föräldrarna enligt deras önskemål.

7 f §

Vikariehjälp på andra grunder

En till vikariehjälp berättigad lantbruksföretagare har rätt att få vikariehjälp

- 1) för fullgörande av beväringstjänst eller civiltjänst, för högst den tid som anges i värnpliktslagen (1438/2007) eller civiltjänstlagen (1446/2007),
- 2) för repetitionsövningar eller kompletterande tjänstgöring, för högst den tid som tjänstgöringen varar,
- 3) på grund av anhörigs död och begravning, för en dag.

7 i §

Vikariehjälp på grund av organisering av företagsverksamheten

Trots vad som föreskrivs i 3 § 1 mom. 1 och 3 punkten och 5 § har en lantbruksföretagare rätt till vikariehjälp på grund av arrangemang som krävs för fortsatt husdjursproduktion i lantbruksföretaget eller för avslutande av husdjursproduktionen, om lantbruksföretagaren har haft rätt till vikariehjälp på grund av arbetsoförmåga och han eller hon därefter har beviljats invalidpension tills vidare eller ålderspension enligt någon av de lagar som nämns i 3 § i lagen om pension för arbetstagare eller om lantbruksföretagarens rätt till vikariehjälp har upphört på grund av ett utlåtande som avses i 7 § 4 mom.

En till vikariehjälp berättigad lantbruksföretagares dödsbo har rätt till vikariehjälp på grund av arrangemang som krävs för fortsatt husdjursproduktion i lantbruksföretaget eller för avslutande av husdjursproduktionen. Detta förutsätter att lantbruksföretaget uppfyller kraven i 3 § 1 mom. 2 och 4—6 punkten.

Vikariehjälp ordnas för högst 60 dagar under de sex månader som följer på delfäendet av beslutet om invalidpension eller ålderspension eller som följer på dagen för utlåtandet eller dödsfallet.

8 §

Omfattningen av en semester- och vikariehjälpdag

Den totala arbetstiden i lantbruksföretaget bestäms enligt hur lång tid som det i genomsnitt dagligen tar för lantbruksföretagaren och andra som arbetar i företaget att utföra de nödvändiga dagliga uppgifter som ingår i skötseln av husdjuren. Till de uppgifter som ingår i skötseln räknas inte arbete som motsvarar övervakningsbesök eller beredskap som avses i 8 c §. När den totala arbetstiden uppskattas beaktas hur många och vilken typ av husdjur som finns i lantbruksföretaget samt produktionsmetoderna och produktionsförhållandena.

Lantbruksföretagarens uppgiftsandel bestäms enligt hur länge det i genomsnitt dagligen tar för lantbruksföretagaren att utföra de uppgifter som ingår i skötseln enligt 1 mom. Uppgiftsandelen anges i procent av den totala arbetstiden enligt 1 mom. Den lokala enheten ska fastställa lantbruksföretagarens uppgiftsandel enligt hans eller hennes anmälan, om inte de uppgifter som lämnats i anmälan uppenbart strider mot de faktiska förhållandena. Efter att uppgiftsandelen har fastställts kan den under kalenderåret ändras endast av mycket vägande skäl på basis av en ny anmälan från lantbruksföretagaren.

Omfattningen av en avbyttardag vid semester- och vikariehjälpavbyttartjänst bestäms som avbyttartimmar så att den uppgår till det antal timmar som motsvarar den avbytt lantbruksföretagarens uppgiftsandel av den totala arbetstiden i lantbruksföretaget. Omfattningen av en avbyttardag kan justeras, om det är motiverat på grund av ändringar i antalet husdjur eller typen av husdjur eller i produktionsmetoderna och produktionsförhållandena i lantbruksföretaget. Omfattningen av en avbyttardag kan förlängas under semester- och vikariehjälpavbyttar-

tjänst som ordnas av den lokala enheten, om det är motiverat av skäl som hänför sig till djurskyddet eller till avbytarens möjligheter att klara av sitt arbete.

Närmare bestämmelser om bestämmande av den totala arbetstiden i lantbruksföretag samt om fastställande och justering av lantbruksföretagarens uppgiftsandel och omfattningen av en avbytar dag får utfärdas genom förordning av statsrådet.

8 b §

Uppgifter som ingår i avbytarens service

Med semester- och vikariehjälpstjänst sköts de nödvändiga uppgifter som ingår i den dagliga skötseln av husdjuren i lantbruksföretaget till den del de hör till uppgiftsandelen för den lantbruksföretagare som har semester eller får vikariehjälp. Med avgiftsbelagd avbytarhjälp och med avbytarhjälp som avses i 24 § 2 mom. kan inom ramen för det disponibla antalet timmar skötas sådana uppgifter som ingår i skötseln av husdjuren i lantbruksföretaget och som vid tidpunkten för avbytarstjänsten hör till uppgifterna för den lantbruksföretagare som använder avbytarhjälp.

8 c §

Övervakningsbesök och beredskap

Inom ramen för semesteravbytarstjänst och vikariehjälp som den lokala enheten ordnar kan enheten, utöver vad som föreskrivs i 8 b §, ordna övervakningsbesök eller i stället för dem beredskap som förutsätts av övervakningen av automatik som hör till husdjursproduktionen.

Övervakningsbesök eller beredskap kan ordnas endast om det är nödvändigt för att trygga skötseln av husdjuren i lantbruksföretaget och om motsvarande uppgifter ingår i den avbyttas lantbruksföretagarens uppgifter.

9 §

Den allmänna ledningen, styrningen och övervakningen samt verkställigheten

Den allmänna ledningen, styrningen och övervakningen av avbytarstjänstverksamheten ankommer på social- och hälsovårdsministeriet.

För verkställigheten av avbytarstjänstverksamheten svarar Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt, nedan *pensionsanstalten*.

11 a §

Villkorligt beslut om rätt till avbytarstjänst

En person har rätt att få ett villkorligt beslut om avbytarstjänst, om han eller hon i övrigt uppfyller förutsättningarna för att få den avbytarstjänst som han eller hon ansökt om, men ännu inte har fått beslut på sin anhängiga ansökan om en försäkring enligt 3 § 1 mom. 1 punkten. En lantbruksföretagare har rätt att få ett villkorligt beslut om vikariehjälp, om han eller hon i övrigt uppfyller förutsättningarna för att få vikariehjälp, men ännu inte har fått beslut på sin anhängiga ansökan om en förmån enligt 7 § 2 mom., 7 b § 1 mom. 2 punkten, eller 7 c eller 7 d §. Den lokala enheten ska ordna vikariehjälp på grund av det villkorliga beslutet.

Ett villkorligt beslut binder den lokala enheten, om den som fått beslutet har lämnat korrekta uppgifter och lämnar in beslutet om beviljande av förmånen till den lokala enheten inom utsatt tid.

Det villkorliga beslutet förfaller, om den som fått beslutet inte fullgör vad som föreskrivs i 2 mom.

I ett villkorligt beslut får det inte sökas ändring.

14 §

Den lokala enhetens skyldighet att ordna avbytarservice

Den lokala enheten ska ordna avbytarservice i enlighet med denna lag för de lantbruksföretagare som idkar lantbruk huvudsakligen inom dess verksamhetsområde och som inte i enlighet med 23 § har meddelat att de själva ordnar sin avbyttjänst.

Den lokala enheten kan ordna service som avses i 1 mom. även för en lantbruksföretagare som har meddelat att han eller hon själv ordnar sin avbyttjänst. En förutsättning är att det inte försvårar ordnandet av service för de lantbruksföretagare som avses i 1 mom.

16 a §

Lantbruksföretagsspecifik handledning av avbyttare

Den lokala enheten ska tillsammans med lantbruksföretagaren se till att de lantbruksavbyttare som anvisats lantbruksföretaget för semester- och vikariehjälpavbyttjänst får lantbruksföretagsspecifik handledning på gården för de uppgifter enligt 8 b § som ska skötas med semester- och vikariehjälpavbyttjänst.

16 b §

Avgiftsbelagd avbyttarhjälp

Den lokala enheten kan ordna avgiftsbelagd avbyttarhjälp för en till semester berättigad lantbruksföretagare mot den avgift som avses i 28 § 1 mom. för högst 120 timmar per kalenderår.

Den lokala enheten kan också ordna avgiftsbelagd avbyttarhjälp för en i 3 § avsedd lantbruksföretagare mot den avgift som avses i 28 § 2 mom.

När en lokal enhet ordnar avbyttarhjälp som avses i 1 eller 2 mom. förutsätts, utöver vad som föreskrivs i 8 b, att

- 1) servicen inte äventyrar ordnandet av semester eller vikariehjälp,
- 2) avbyttare som avses i 15 § 3 mom. inte används för servicen,
- 3) avbyttarhjälp enligt 2 mom. i denna paragraf inte äventyrar ordnandet av avbyttarhjälp enligt 1 mom. i denna paragraf.

18 §

Ansökan om avbytarservice som den lokala enheten ordnar

En lantbruksföretagare som använder avbytarservice som den lokala enheten ordnar ska ansöka om avbytarservice skriftligt hos den lokala enheten. Av ansökan och bilagorna till den ska framgå de uppgifter som behövs för att bevilja avbytarservice. Avgiftsbelagd avbyttarhjälp enligt 16 b § 2 mom. kan ändå sökas muntligen.

Semester ska sökas per lantbruksföretag inom den tid som den lokala enheten bestämmer. I ansökan ska för varje lantbruksföretagares del uppges tidpunkterna för den tänkta semesteren. Lantbruksföretagaren har rätt att komplettera eller ändra sin ansökan också efter att fristen gått ut. Avgiftsbelagd avbyttarhjälp enligt 16 b § 1 mom. ska sökas i samband med ansökan om semester. Den lokala enheten ska också pröva ansökningar som lämnats in efter att fristen gått ut, om det finns vägande skäl till dröjsmålet.

Ansökan om vikariehjälp ska göras omedelbart när lantbruksföretagaren har fått kännedom om grunden för vikariehjälp och tidpunkten då behovet av service börjar.

5 kap.

Avbyttjänst som en lantbruksföretagare själv ordnar

23 a §

Ansökan om avbyttarservice när lantbruksföretagaren själv ordnar avbyttjänst

En lantbruksföretagare som själv ordnar sin avbyttjänst ska skriftligen ansöka om avbyttarservice hos den lokala enheten innan de arbeten som ingår i avbyttarservicen påbörjas. Av ansökan och bilagorna till den ska framgå de uppgifter som behövs för att bevilja avbyttarservice.

Semester ska sökas per lantbruksföretag inom den tid som den lokala enheten bestämmer. Service som motsvarar avgiftsbelagd avbyttarhjälp ska sökas i samband med ansökan om semester.

Den lokala enheten ska också pröva semesteransökningar som lämnats in efter att fristen gått ut, om det finns vägande skäl till dröjsmålet och de arbeten som hör till semesteravbyttjänsten eller den avgiftsbelagda avbyttarhjälpen ännu inte har påbörjats.

24 §

Lantbruksföretagares skyldighet att själv ordna sin avbyttjänst

En lantbruksföretagare som i enlighet med 23 § meddelat att han eller hon själv ordnar sin avbyttjänst ska under den tid meddelandet gäller själv ordna sin semester och vikariehjälp.

En i 1 mom. avsedd och till semester berättigad lantbruksföretagare kan också för sig själv ordna avgiftsbelagd avbyttarhjälp som motsvarar servicen enligt 16 b § 1 mom.

25 §

Avbyttare som lantbruksföretagaren själv anskaffat

Kostnaderna för avbyttjänst som lantbruksföretagaren själv ordnat kan ersättas endast om lantbruksföretagaren har skaffat avbyttarservicen från en serviceproducent som är införd i förskottsuppbördsregistret. På anskaffningen tillämpas inte lagen om offentlig upphandling (348/2007).

Kostnaderna ersätts inte, om

1) servicen har producerats direkt eller indirekt av lantbruksföretagaren eller hans eller hennes familjemedlem eller av en annan företagare i lantbruksföretaget eller hans eller hennes familjemedlem, eller

2) det är lantbruksföretagaren, eller hans eller hennes familjemedlem, en annan företagare i lantbruksföretaget eller hans eller hennes familjemedlem som har varit avbyttare.

Som en i 2 mom. avsedd familjemedlem betraktas maken eller sambon till lantbruksföretagaren eller till en annan företagare i lantbruksföretaget samt den som lever i samma hushåll som lantbruksföretagaren eller en annan företagare i lantbruksföretaget och som är släkt med lantbruksföretagaren eller företagaren eller dennes make eller sambo i rakt uppåtstigande eller nedåtstigande led.

26 §

Ersättning för avbyttjänst som lantbruksföretagaren själv ordnat

Ersättning för avbyttjänst som lantbruksföretagaren själv ordnat betalas till serviceproducenten. Ersättning betalas endast till den del avbyttaren har skött uppgifter som avses i 8 b §. Vid semester- och vikariehjälpavbyttjänst betalas ersättning högst enligt det timantal som bestäms i enlighet med 8 §.

Ersättningen är högst 26,50 euro per timme. Ersättning betalas inte för mervärdesskattens andel.

Om det timpris som lantbruksföretagaren och avbyttarserviceproducenten kommit överens om är lägre än den ersättning som följer av 2 mom., ska ersättningen betalas enligt det pris som lantbruksföretagaren och serviceproducenten kommit överens om. Priset får endast utgöras av i 25 § i lagen om förskottsuppbörd (1118/1996) avsedd ersättning för arbete.

26 a §

Ansökan om och utbetalning av ersättning

Lantbruksföretagaren ska skriftligt ansöka om ersättning för själv ordnad avbyttjänst hos den lokala enheten inom två kalendermånader från tidpunkten för avbyttjänsten. Ersättning kan beviljas även om ansökan inte lämnats in inom föreskriven tid, om det vore oskäligt att vägra ersättning på grund av att ansökan lämnats in för sent.

Av ansökan och dess bilagor ska framgå

- 1) de avbyttta dagarna och det avbyttta antalet timmar respektive dag,
- 2) om det är fråga om semester, vikariehjälp eller i 24 § 2 mom. avsedd avgiftsbelagd avbytttarhjälp,
- 3) vem serviceproducenten är,
- 4) avbyttarens namn och bekräftelse på att de i 25 § föreskrivna förutsättningarna för ersättning av kostnaderna är uppfyllda,
- 5) vilka uppgifter avbyttaren utfört,
- 6) det överenskomna timpriset för ordnande av avbytttjänsten,
- 7) övriga uppgifter som behövs för betalning av ersättningen.

Till ansökan ska fogas en bekräftelse från serviceproducenten på att de uppgifter som avses i 2 mom. 1—6 punkten är riktiga.

Den lokala enheten ska betala ersättningen till ett av serviceproducenten angivet konto hos en bank i någon av Europeiska unionens medlemsstater.

27 §

Avgifter för vikariehjälp

För vikariehjälp tas det ut en timavgift hos den som får servicen. Avgiften får inte överstiga kostnaderna för tillhandahållandet av servicen. Timavgiften är 3 euro per timme avbytttjänst ökad med ett belopp som fås genom att arbetsinkomsten i euro enligt 14 § i lagen om pension för lantbruksföretagare för den som får vikariehjälp divideras med 5 400, om inte något annat föreskrivs nedan i denna lag. Avgiften bestäms enligt den arbetsinkomst som gällde för den som får vikariehjälp den första dagen av det år under vilket vikariehjälp inleds. Om sådan arbetsinkomst saknas, bestäms avgiften enligt den indexförhöjda arbetsinkomst som senast gällde för den som får vikariehjälp. Om den som får vikariehjälp inte har haft någon försäkring enligt 10 § i lagen om pension för lantbruksföretagare, ska den årliga arbetsinkomst för en ny företagare som uppskattats enligt grunderna i den lagen läggas till grund för avgiften.

27 a §

Förhöjd avgift för vikariehjälp

För vikariehjälp tas det ut en avgift enligt 27 § förhöjd med 50 procent, om

- 1) den som får vikariehjälp då vikariehjälpen inleds är berättigad till löneförmåner på grundval av arbetsavtals- eller tjänsteförhållande eller har en gällande försäkring enligt lagen om pension för företagare (1272/2006),
- 2) vikariehjälp lämnas med stöd av 7 d §.

27 b §

Avgift för vikariehjälp som lämnas på grund av organisering av företagsverksamheten

För vikariehjälp som lämnas med stöd av 7 i § tas det ut en avgift på 13,50 euro per timme av den som får vikariehjälpen.

28 §

Avgift för avgiftsbelagd avbytarhjälp

För avbrytarhjälp enligt 16 b § 1 mom. och 24 § 2 mom. tas det ut en avgift på 13,75 euro per timme av lantbruksföretagaren.

För avbrytarhjälp enligt 16 b § 2 mom. tas det ut en avgift på 35 euro per timme av lantbruksföretagaren.

28 a §

Avgifter för övervakningsbesök och beredskap

Av en lantbruksföretagare tas det ut 33 euro per övervakningsbesök som den lokala enheten ordnat.

Av en lantbruksföretagare tas det ut 5 euro per timme för beredskap som den lokala enheten ordnat. Om beredskapen föranleder besök i lantbruksföretaget, tas det för besöken ut 33 euro per besök.

I samband med besök som avses i 1 eller 2 mom. kan endast sådana uppgifter skötas som vid tidpunkten för besöket är nödvändiga av djurskyddsskäl. Om det av djurskyddsskäl är nödvändigt att avbytare arbetar längre än en timme i lantbruksföretaget, tas det för den tid som överskrider en timme ut en timavgift på 33 euro av lantbruksföretagaren.

29 §

Ersättning för service som getts utan grund och återbetalning av ersättning som betalats utan grund

Om semester, vikariehjälp eller i 16 b § 1 mom. avsedd avgiftsbelagd avbytarhjälp har getts utan grund eller om ersättning för själv ordnad avbytarhjälp har betalats utan grund, ska den som fått servicen ersätta de kostnader som detta orsakat den lokala enheten. Vid en avbytarhjälp som den lokala enheten ordnat anses den kostnad som orsakats den lokala enheten vara 33 euro per timme minskat med den avgift som tagits ut för servicen av den som fått servicen. Den kostnad som beredskap orsakat anses dock vara fem euro per timme minskat med den avgift som tagits ut för servicen av den som fått servicen.

Om ett villkorligt beslut enligt 11 a § förfaller, ska den som fått servicen betala ersättning på de grunder som föreskrivs i 1 mom. till den lokala enheten för de kostnader enheten orsakats av den avbytarservice som lämnats med stöd av beslutet.

Återkravet får efterges helt eller delvis, om det anses skäligt och den ogrundade förmånen inte berott på svikligt förfarande från servicemottagarens eller dennes företrädarens sida. Återkrav får efterges även då det belopp som ska återkrävas är litet.

Återkrav ska dock ske till fullt belopp i sådana fall som avses i 2 mom. eller om återkravet beror på att den service som lämnats eller den ersättning som betalats inte har motsvarat de regler för statligt stöd till jord- och skogsbruket som ligger till grund för godkännandet av avbytarsystemet och om Europeiska unionens lagstiftning kräver det.

Beslut om återkrav ska fattas inom fem år från den dag då den ogrundade avbytarservicen lämnades eller den ogrundade ersättningen betalades, om inte något annat följer av Europeiska unionens lagstiftning.

30 §

Dröjsmålsränta och verkställighet av betalningsskyldighet

Om en avgift för vikariehjälp, avgiftsbelagd avbytarhjälp eller övervakningsbesök och beredskap inte har betalats senast på förfallodagen, får dröjsmålsränta tas ut från förfallodagen på de grunder som föreskrivs i 4 a § 1 mom. i räntelagen (633/1982). Om en ersättning enligt 29 § inte har betalats senast på förfallodagen, får dröjsmålsränta tas ut från förfallodagen på de grunder som föreskrivs i 4 § 1 mom. i räntelagen. Den förfallodag som är grund för betalningen av dröjsmålsränta kan infalla tidigast två veckor efter den dag beslutet om avgiften eller återkravet har meddelats.

Avgifter och ersättningar enligt 1 mom. jämte dröjsmålsränta är direkt utsökbara. Bestämmelser om indrivning av dem finns i lagen om verkställighet av skatter och avgifter (706/2007).

30 a §

Företagares ansvar för avgifter och ersättningar

En företagare svarar såsom för egen skuld för avgifterna och ersättningarna enligt denna lag för en person som fått avbytarservice i samma lantbruksföretag. Här avsett ansvar gäller dock inte sådana företagare som inte bedriver företagarkerksamhet i företag där de har bestämmanderätt på grundval av ägande- eller arrenderätt. Ett lantbruksföretag som verkar i form av en sammanslutning, ett öppet bolag, ett kommanditbolag, ett aktiebolag eller ett andelslag svarar såsom för egen skuld för sina delägarers avgifter och ersättningar.

35 §

Kostnader för avbytarservice som berättigar till ersättning av staten

De kostnader som avbytarservicen enligt denna lag orsakar och som med avseende på en ändamålsenlig skötsel av verksamheten kan anses nödvändiga betalas av statens medel till pensionsanstalten, efter avdrag för de poster som nämns i 36 §.

Såsom kostnader enligt 1 mom. ersätts

1) kostnaderna för avlöning av och övriga förmåner till lantbruksavbytare som avses i 15 § 2 mom. 1 punkten och 3 mom. till högst det belopp som ska anses behövt med avseende på en ändamålsenlig och ekonomisk skötsel av verksamheten och som gällande kollektivavtal för avbytare och andra för arbetsgivaren förpliktande avtal förutsätter,

2) arbetsreskostnaderna som uppkommit för avbytaren inom den lokala enhetens område för arbetsresor från bostaden till den första arbetsplatsen och från den sista arbetsplatsen till bostaden på grund av övervakningsbesök och beredskap enligt 8 c §,

3) kostnaderna för kompletterande fackutbildning som godkänts av pensionsanstalten för lantbruksavbytare som avses i 1 punkten,

4) den lokala enhetens nettokostnader för av pensionsanstalten godkänt genomförande av läroavtalsutbildning som leder till avbytareyrket, inom ramen för det anslag som anvisas i statsbudgeten för ändamålet,

5) kostnaderna för lantbruksföretagsspecifik handledning av lantbruksavbytare, till den del de uppstått på grund av handledning som utförts i enlighet med pensionsanstaltens anvisningar,

6) kostnaderna för köp av tjänster som avses i 15 § 2 mom. 2 punkten till högst det belopp som motsvarande utgifter för avlöning av och andra förmåner till avbytare som står i arbetsavtalsförhållande till den lokala enheten ger upphov till och som ersätts enligt 1 punkten i detta moment,

7) ersättningar enligt 26 §,

8) skadestånd som anknyter till skötsel av uppgifter enligt denna lag och som den lokala enheten ådömts betala enligt domstols beslut eller, om den lokala enhetens skadeståndsskyldighet är uppenbar, också sådana skadestånd som enheten frivilligt har betalat, samt

9) andra behövliga kostnader som orsakas av ordnande av service enligt denna lag.

40 a §

Kommunens skyldighet att återbetala grundlös ersättning av statens medel

Kommunen ska återbetala en grundlös ersättning den fått av statens medel, om

1) det efter granskning av redovisningen kommer fram att kostnader som inte hör till kostnaderna för avbytarens service har ingått i bokföringen eller inkomsterna enligt 36 § inte har dragits av från kostnaderna för avbytarens service,

2) den lokala enheten har gett avbytarens service eller betalat ersättning för själv ordnad avbytarens tjänst i strid med bestämmelserna.

Det belopp som ska återbetalas är 33 euro per timme minskat med den avgift som tagits ut av servicemottagaren, om återbetalningsskyldigheten grundar sig på att den lokala enheten har lämnat semester, vikariehjälp eller i 16 b § 1 mom. avsedd avgiftsbelagd avbytarens hjälp i strid med bestämmelserna. Om beredskap har ordnats i strid med bestämmelserna är det belopp som ska återbetalas dock 5 euro per timme.

I fall som avses i 1 mom. 2 punkten har kommunen dock ingen skyldighet att återbetala ersättning från staten till den del återkrav riktat mot en servicemottagare har eftergetts genom ett sådant beslut som den lokala enheten fattat med stöd av 29 § 3 mom. och som pensionsanstalten godkänt eller genom ett beslut av pensionsanstalten eller förvaltningsdomstolen.

Det grundlöst betalda beloppet ska återbetalas senast den dag som pensionsanstalten meddelar. Den dagen får infalla tidigast en månad efter det att meddelandet skickades. På det belopp som ska återbetalas tas det ut en årlig ränta enligt 3 § 2 mom. i räntelagen räknat från förfalldagen.

Återkrav av grundlös ersättning från staten får efterges helt eller delvis, om dess belopp är litet eller om ett återkrav ska anses oskäligt. Återkrav samt uttag av ränta ska dock ske till fullt belopp, om återkravet beror på att den service som lämnats eller den ersättning som betalats inte har motsvarat de regler för statligt stöd till jord- och skogsbruket som ligger till grund för godkännandet av avbytarens systemet och om Europeiska unionens lagstiftning kräver det.

44 b §

Avbytarens serviceproducentens anmälningskyldighet

Avbytar-serviceproducenten ska meddela den lokala enheten sådana uppgifter om avbytar-service, avbytare och sin näringsverksamhet som kan inverka på erhållandet av ersättning för själv ordnad avbytar-tjänst eller på ersättningsbeloppet.

Avbytar-serviceproducenten ska också meddela pensionsanstalten de uppgifter som avses i 1 mom. när pensionsanstalten behandlar ett ärende på grund av begäran om omprövning.

45 §

Rätt att få uppgifter

Trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar av rätten att få uppgifter har den lokala enheten och pensionsanstalten rätt att av varandra och av andra i 4 § i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999), nedan *offentlighetslagen*) avsedda myndigheter avgiftsfritt få sådana uppgifter som är nödvändiga vid verkställigheten av uppdrag enligt denna lag.

Pensionsanstalten har utöver vad som i 29 § 3 mom. i offentlighetslagen föreskrivs om utlämnande av uppgifter genom en teknisk anslutning rätt att öppna en teknisk anslutning för den lokala enheten till uppgifter som är nödvändiga vid verkställigheten av denna lag.

Med hjälp av en teknisk anslutning som öppnats med stöd av denna paragraf får också sekretessbelagda uppgifter sökas utan samtycke av den vars intressen skyddas genom sekretessen.

45 a §

Sekretess och utlämnande av uppgifter

Trots vad som föreskrivs i 14 § i offentlighetslagen beslutar den lokala enheten om utlämnande av uppgifter ur en handling som den förfogar över och som hänför sig till avbytar-service enligt denna lag.

Utöver vad som föreskrivs i 24 § 1 mom. 20 punkten i offentlighetslagen är också sådana handlingar och uppgifter i dem sekretessbelagda som hänför sig till verkställigheten av denna lag och som gäller en lantbruksföretagares ekonomiska ställning.

Trots vad som föreskrivs någon annanstans i lag, är sådana handlingar och uppgifter i dem som hänför sig till verkställigheten av denna lag dock inte sekretessbelagda, om de ska offentliggöras med stöd av Europeiska unionens riktlinjer 2014/C 204/01 för statligt stöd inom jordbruks- och skogsbrukssektorn och i landsbygdsområden 2014—2020.

45 b §

Bevarande av handlingar

Handlingar som gäller beviljande och ordnande av samt ersättning för avbytar-service ska bevaras i tio kalenderår från det att avbytar-service beviljades, om inte arkivverket har bestämt att handlingarna ska bevaras varaktigt.

47 a §

När betalningsskyldighet förfaller

Pensionsanstaltens samt social- och hälsovårdsministeriets skyldighet att betala en utebliven ersättning från staten upphör fem år efter utgången av det finansår som de till ersättning från staten berättigande kostnaderna gäller.

Kommunernas och pensionsanstaltens skyldighet att återbetala en grundlös ersättning från staten upphör fem år efter utgången av det finansår då ersättningen har betalats ut, som inte något annat följer av Europeiska unionens lagstiftning.

47 b §

Justering av beloppen med lönekoeficienten

De belopp som nämns i 26 § 2 mom., 27 b §, 28 §, 28 a §, 29 § 1 mom. och 40 a § 2 mom. justeras årligen vid ingången av januari månad med den lönekoeficient som avses i 96 § 1 mom. i lagen om pension för arbetstagare.

De belopp som avses i 1 mom. motsvarar lönekoeficientens nivå 2016.

Denna lag träder i kraft vid en tidpunkt som bestäms genom förordning av statsrådet.

På beslut om vikariehjälp som har fattats före lagens ikraftträdande och genom vilket vikariehjälp har beviljats för en tid efter lagens ikraftträdande tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

Vikariehjälp beviljas med stöd av 7 § 4 mom., sådant det lydte vid denna lags ikraftträdande, dock högst till utgången av juni 2016, om lantbruksföretagaren hade rätt till vikariehjälp enligt den bestämmelsen vid ikraftträdandet.

På avbyttjänst som lantbruksföretagaren ordnat själv före denna lags ikraftträdande tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

Bestämmelserna i 29, 40 a och 47 a § tillämpas också i de fall där grunden för återkrav eller återbetalning av statlig ersättning som fått utan grund har uppkommit före lagens ikraftträdande.

Trots vad som föreskrivs i 35 § 2 mom. tillämpas på ersättande av kostnader som orsakats av avbyttarservice som genomförts före denna lags ikraftträdande de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

Det som i denna lag föreskrivs om en förmån enligt lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar eller lagen om lantbruksföretagares olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar tillämpas på en motsvarande förmån enligt lagen om olycksfallsförsäkring (608/1948) eller lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare (1026/1981). Det som i denna lag föreskrivs om full invalidpension som beviljats tills vidare enligt en lag som nämns i 3 § i lagen om pension för arbetstagare eller om rehabiliteringsstöd som motsvarar full invalidpension tillämpas på motsvarande sätt på en motsvarande förmån enligt de lagar som upphävts genom lagarna om ikraftsättande av dessa lagar.

Helsingfors den 30 december 2015

Republikens President

Sauli Niinistö

Social- och hälsovårdsminister Hanna Mäntylä